

KINDEREN VERWEKT MIDDELS EEN ANONIEME DONOR: (TE)RECHT OF ON(TE)RECHT?

Over sommige dingen heb ik een uitgesproken mening. Soms misschien té uitgesproken. Ik voel op die momenten dat ik misschien door een te kleine en gekleurde bril de wereld in kijk. Bijvoorbeeld als het gaat om het verwekken van een kind middels een anonieme donor. Nu kan dat niet meer, maar de kinderen verwekt voor 2004 hebben pech als ze hun vader willen achterhalen. De kans dat de DNA-databank de juiste match vindt tussen kind en vader is heel erg klein. De keuze voor een anonieme donor heb ik zelf nooit begrepen. Hoe kun je je kind het recht ontnemen te weten wie zijn of haar biologische vader is? Hele discussies heb ik erover gevoerd, want ik vond het een egoïstische keuze van de ouders. Voordat het kind ter wereld was gekomen, stond ik al voor ze op de barricade.

tekst LINDA DE ROOS illustratie SASKE VAN DER EERDEN

Waarheid

Toch is het een kunst om buiten je eigen mening te durven kijken en je open te stellen voor een andere waarheid. Want misschien is mijn 'waarheid' niet die van een ander. Ik verruil mijn gekleurde bril dus maar eens voor een multifocale en ga op zoek naar kinderen van twee moeders, verwekt middels een anonieme donor. Om hún verhaal te horen, open en onbevangen. Die kinderen vind ik na een middagje speuren op internet. Via de donorkinderensite op Facebook, via forums van donorkinderen, en via het RTL4-programma *Wie is mijn vader*.

Zaaddonor

Door mijn middagje speuren kom ik erachter dat het anoniem doneren van zaad in 1948 is begonnen. Het inzicht, dat het voor kinderen heel belangrijk is om te weten van wie ze afstammen, breekt pas veel later door. Daarom mogen zaaddonoren sinds 2004 niet meer anoniem zijn. En lopen er nu ongeveer 40.000 kinderen rond die nog wel verwekt zijn middels een anonieme donor. Daarbij bepaalt ook het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) dat het kind het recht heeft om, voor zover mogelijk, zijn of haar ouders te kennen en door hen te worden verzorgd (artikel 7, IVRK). Stichting donorkind zet zich onder andere in voor dit verdrag.

Vooroordeel bevestigt

Koen (25) en zijn broer (28) bevestigen mijn vooroordeel. Koen zou dolgraag zijn biologische vader een keer ontmoeten, om van de vraag verlost te worden 'waar kom ik nog meer vandaan, wie ben ik nog meer?'. Hij mist een stuk identiteit. Hij loopt tegen karaktertrekken en fysieke kenmerken aan die niet te herleiden zijn naar zijn biologische moeder.

De databank geeft hierin een laatste mogelijkheid, en hij hoopt dat de juiste match wordt gemaakt. Als daar geen match wordt gevonden, dan moet hij dat echt accepteren en loslaten, hoe moeilijk ook. Volgens Koen hebben zijn moeders zich onvoldoende gerealiseerd wat het voor een kind betekent als de keuze voor hen wordt gemaakt, niet te weten wie de biologische vader is. De moeders staan nu wel achter de keuze van Koen en zijn broer om zich in

te schrijven bij de databank. Ze betalen ook de kosten daarvan. Het zou Koen vooral rust en duidelijkheid geven als hij zijn biologische vader een keer zou ontmoeten. Het gevoel dat de puzzel heel zou worden, zijn basis compleet. Wat Koen verder noemt is dat hij op sociaal vlak tegen dingen aanloopt. Omdat hij geen vader(rol) heeft gekend, voelt hij zich altijd onwennig en minder op zijn gemak bij mannen. Daarbij ontdekt hij homoseksuele gevoelens, wat ook niet gemakkelijk is als je je meer op je gemak voelt bij vrouwen.

Zijn broer daarentegen is hetero en veel mannelijker in zijn gedrag. Hij heeft vooral een vader als rolmodel gemist, voor de 'echte mannendingen', veel meer nog dan Koen.

Rolmodel

Dit laatste is interessant. Ook al is de ene moeder mannelijker en de andere moeder vrouwelijker, toch blijft de mannelijke energie afwezig. De moeder in de vaderrol heeft niet de energie van een man. Omdat vrouwen en mannen nou eenmaal verschillend zijn. De één komt niet voor niks van Venus en de ander van Mars. Ik had een emotioneel afwezige vader. Dat heeft gemaakt dat ik vroeger nooit emotioneel intiem ben geweest met een man. Ook nu loop ik daar nog tegenaan. Dat ik me vaak in emotioneel opzicht niet veilig en op mijn gemak voel met een man. Dat ik me veel gemakkelijker beweeg met en bij vrouwen.

Betekent dit misschien dat het van belang is om als kind een emotionele band te ontwikkelen met een man, of dit nu je vader is, een oom, opa, of buurman? Met het huidige donorsysteem kan een kind vanaf zijn zestiende levensjaar in contact komen met zijn biologische vader. Dan nog steeds heeft het kind geen opvoeding met een mannelijk rolmodel. Tenzij je als moeders zijnde een man

toelaat in het contact met je kind(eren). Een man die regelmatig over de vloer komt, leuke dingen doet en zo een band opbouwt met de kinderen. Natuurlijk zijn er ook veel mensen die ook niet door hun vader zijn geknuffeld en toch een hele mooie, intieme relatie genieten met een man. Maar misschien durf ik wel te stellen dat dit minder vanzelfsprekend is dan wanneer je een duidelijk mannelijk rolmodel hebt gekend, of een emotioneel betrokken vader.

Vooroordeel ontkracht

Bij Djonno (19) en zijn zus Milou (18) heeft nooit de vraag gerezen 'Wie is mijn vader'. Totdat de *pilot* van het programma *Wie is mijn vader* op tv kwam en er dus een mogelijkheid zou kunnen zijn in contact te komen met de biologische vader. Hun moeders vroegen of dat niet iets voor hen zou zijn, zelf waren ze niet op het idee gekomen. Dus staan ze nu ingeschreven bij de databank. In eerste instantie vooral nieuwsgierig naar halfbroertjes en zusjes en veel minder naar de biologische vader. Al vraagt Djonno zich wel af waar zijn wat forse postuur vandaan komt. Niemand heeft dat verder in de familie. Karaktertrekken herkennen ze vooral van hun biologische moeder, maar ook van hun niet-biologische moeder, puur omdat ze ook door haar zijn opgevoed.

Voor Djonno en Milou is eigenlijk het uit elkaar gaan van hun moeders het meest lastig gebleken (ze waren toen 6 en 7 jaar oud), omdat de moeders daarna allebei met verschillende nieuwe vrouwen verschenen. Waar zij dus steeds weer aan moesten wennen. Djonno is in die zin opgegroeid met vijf vrouwen. Hij heeft ook altijd meer vriendinnetjes gehad, nooit echt vriendjes. Hierin herken ik de woorden van Koen; het sociaal/ emotionele ongemak als het om mannen gaat, omdat je dat niet gewend bent. Al geldt dat weer niet voor Milou, zij heeft veel vriendjes gehad en bindt zich gemakkelijk. Zij heeft ook wel een soort vaderfiguur ervaren in de vader van een vriend. Hij beschouwde haar ook een beetje als een dochter, deed 'vaderdingen' met haar. Djonno heeft dat niet ervaren. Hij heeft zelf zijn mannelijkheid moeten ontdekken, zonder voorbeelden.

Djonno en Milou staan overigens helemaal achter de keuze van hun moeders. Zelf zouden ze het wellicht ook zo gedaan hebben. Ze hebben twee moeders waar ze een goede band mee hebben, omdat ze zijn opgegroeid in een liefdevol nest, met alle aandacht, warmte en veiligheid. Dáár draait het voor hen vooral om en daar zijn ze dankbaar voor.

Liefde en aandacht

En dan kom ik uit bij een belangrijk item; dat het van groot belang is dat een kind voldoende liefde en aandacht krijgt, dat het echt gezien wordt door de ouders. In wat voor omgeving en met wat voor opvoeders hij of zij dan ook opgroeit. Dat er een goede en veilige hechting plaatsvindt met de opvoeder(s), dat een kind zich maximaal kan ontplooiën in een veilige omgeving. Zodat een goede basis wordt neergelegd waardoor kinderen zich in hun latere leven maximaal kunnen ontplooiën. Het lijkt zo vanzelfsprekend, maar het is het zo vaak niet!

Gewenst

Lesbische ouders zijn gemotiveerde ouders, die bewust voor hun kind kiezen. Bij lesbische ouders komen geen 'ongelukjes' voor. Donorkinderen zijn altijd gewenste kinderen. Alleen kan de situatie soms voor het kind wel ongewenst uitpakken, als je je vader ongewild niet kent. Nu kan de situatie natuurlijk voor heel veel kinderen ongewenst uitpakken, ook in heterogezinnen of in wat voor (samengestelde) gezinnen dan ook. Er zijn heel veel kinderen uit eenoudergezinnen, met stiefouders, met gescheiden ouders, noem het maar op. Dan kan ik eindeloos schrijven over alles wat ongewenst is, met als conclusie dat een kind misschien zelden ideaal opgroeit. Toch, als je al zo bewust kiest voor een nieuw leven, waarom dan niet streven naar een ideaal?

Zelfkennis

En waar ik dan op uit kom, is dat het de nodige zelfkennis en eerlijkheid vergt als toekomstige moeder, om te durven kijken naar je eigen angsten, en eventuele (egoïstische) motieven in de keuze voor wel of geen vader(rol). Waarom wil je geen man in het leven van je kind? Is dat vanuit angst voor een 'buitenspelgevoel' van de niet-biologische moeder? Voor de mogelijke rechten van de donor? Voor teveel (en ongewenste) inmenging van een derde? Keuzes vanuit angst hebben vaak niet de beste afloop, is mijn ervaring.

Ideale situatie

De barricade hoef ik niet zozeer meer op, na alle gesprekken met donorkinderen. Mijn conclusie is dat er geen goed of fout is, of een waarheid. Er zijn misschien net zoveel kinderen tevreden met de keuze van de moeders, als ontevreden. Er is wél een ideaal, en een bepalende keuze die je als moeders maakt. Ik hoop dat het belang van het kind te allen tijde bovenaan mag staan. Een belang dat gedragen wordt door liefde, niet door angst. Mijn multifocale bril houd ik bij de hand, voor als ik weer eens overvallen wordt door vooroordelen, over wat dan ook. Het heeft me in deze geholpen om de focus te leggen op verschillende invalshoeken en zo mijn blikveld te verruimen. Misschien ook die van jou?

www.verlichtjepad.nl